

2 Ιουλίου 2011

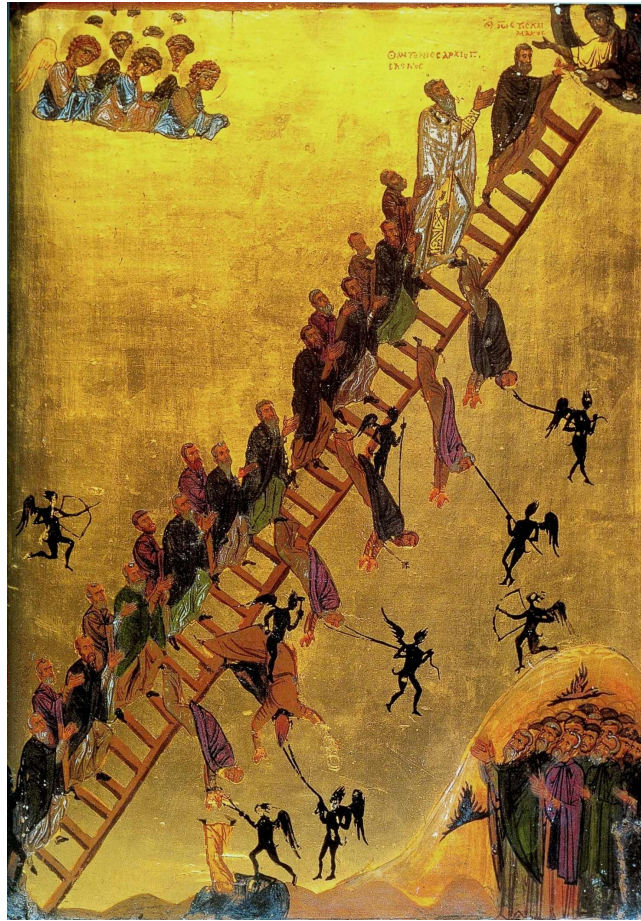
Αλφαβητικά κεφάλαια. Κεφάλαιο Ζ΄

[Ορθοδοξία](#) / [Πατερική Θεολογία](#)

[Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος](#)

Ότι τα αμαρτήματα είναι τεσσάρων ειδών: εκούσια, ακούσια, εν γνώσει, εν αγνοία. Αυτό δε που θεραπεύει την ψυχή είναι ένα και όχι πολλά. Κανείς από τους ανθρώπους δεν έχει βέβαιη τη σωτηρία, διότι μόνο από τον Θεό προέρχεται η σωτηρία.

Η θεραπεία της ψυχής είναι μία. Το σώμα που είναι σύνθεση από πολλά και ανόμοια μέρη, τα οποία είναι κράμα και συνίστανται από τέσσερα στοιχεία, γη και νερό και φωτιά και αέρα, ως σύνθετο όταν ασθενήσει, χρειάζεται για θεραπεία διάφορα είδη φαρμάκων, σύνθετων και ανάμεικτων αυτό το γνωρίζουν καλά και οι σοφοί του κόσμου. Διότι λένε αν ο άνθρωπος ήταν ένα, ένα θα ήταν και αυτό που θα τον θεράπευε· τώρα όμως είναι τέσσερα. Και η ψυχή που είναι νοερή, απλή, αδιάσπαστη και ασύνθετη, όταν αρρωστήσει, ένα είναι αυτό που την θεραπεύει κι όχι πολλά. Ποιό είναι αυτό; Το Πνεύμα το Άγιο, το οποίο ονομάζεται χάρις του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, καθώς λέει και ο απόστολος Παύλος, ότι «Όπου υπάρχει το Πνεύμα Κυρίου, εκεί υπάρχει ελευθερία.» Όλη λοιπόν η προσπάθεια καθενός πιστού δεν είναι άλλη παρά μόνο να μετάσχει με τη μετάνοια και τις καλές πράξεις στο Άγιο Πνεύμα, με το οποίο θα πολιτευθεί την κατά Χριστόν πολιτεία· άλλος τρόπος και άλλο μέσο και άλλη μέθοδος δεν υπάρχει καθόλου για να βιώσει τη χριστιανική πολιτεία, αν προηγουμένως δεν ενδυθεί κάποιος την εξ ύψους δύναμη του Χριστού.

Τα αμαρτήματα λοιπόν είναι τεσσάρων ειδών: Το εκούσιο, το οποίο διαπράττεται οπωσδήποτε με επίγνωση, και εξαρτάται από τη θέληση αυτού που το εκτελεί. Το ακούσιο, το οποίο συνειδητοποιείται μετά τη διάπραξη του, είτε γίνεται εξαιτίας κάποιας βίας και καταναγκασμού- πολλοί μάρτυρες στην ανάκριση, μετά από

μεγάλη πίεση αρνήθηκαν τον Χριστό- είτε με άλλον τρόπο· πολλοί ρίχνοντας βέλος σε θηρίο, σκότωσαν άνθρωπο. Εν γνώσει, είναι αυτό το οποίο αναγνωρίζεται μεν ότι είναι κακό, γίνεται όμως από την ταλαίπωρη ψυχή χωρίς να το θέλει, γιατί δεν μπορεί να αντισταθεί στην προσβολή και καταδυναστεία του αμαρτήματος, η οποία πράττει μεν το κακό, δεν συμφωνεί όμως με την πράξη. Στην περίπτωση αυτή προπαντός διαπιστώνεται η δύναμη του Χριστού στους πιστούς, γιατί όταν αυτό που μισούν δεν μπορούν να το διαπράξουν, τότε καταλαβαίνουν ότι έχουν κοινωνία με τον Χριστό. Εν αγνοία, είναι το κακό που γίνεται ή από αμάθεια ή από άγνοια γιατί θεωρείται καλό.

Επειδή τα μεν εκούσια είναι λίγα ως επί το πλείστον και φανερά, και ως φανερά, υποκινούν σε μεταμέλεια αυτόν που τα διαπράττει, εφόσον είναι γνωστά, τα δε υπόλοιπα, δηλαδή τα ακούσια, τα εν γνώσει και τα εν αγνοία, όχι μόνο είναι πολλά και αμέτρητα, αλλά και άγνωστα και κρυφά, γι' αυτό το λόγο εκείνον που έπραξε τόσα αμέτρητα κακά ως ανόητο, δεν τον παρακινούν με κανέναν τρόπο σε μετάνοια, γι' αυτό και έχουμε ανάγκη από περισσότερη ικεσία προς τον Θεό, μάλλον γι' αυτά παρά για τα εκούσια και φανερά. Με την άγνοια αυτών, ο διάβολος ωθεί τους περισσοτέρους σε υπερηφάνεια και αλαζονεία, κι ενώ δεν αξίζουν τίποτε, νομίζουν ότι είναι κάτι, και «ενώ έλεγαν ότι είναι σοφοί, κατήντησαν ανόητοι», γιατί αγνόησαν ότι η σωτηρία όλων προέρχεται μόνον από το έλεος του Θεού. Κανείς λοιπόν από τους ανθρώπους, ούτε δίκαιος ούτε αμαρτωλός, δεν έχει εύλογη αιτία για να σωθεί. Κι ο Θεός λέει: «Θα ελεήσω εκείνον που θέλω να ελεήσω, και θα σπλαχνιστώ εκείνον που θέλω να σπλαχνιστώ», και ο Δαβίδ λέει προς τον Θεό: «Κύριε της σωτηρίας μου.» Τί λοιπόν είναι ή σωτηρία; Το να γίνουμε μέτοχοι της αγιότητας του Θεού. Στην κρίση όμως του Θεού εναπόκειται αυτό, το να μεταδώσει την αγιότητα του σε όσους κατευθύνουν τις καρδιές τους σ' αυτόν, και σε όσους το πνεύμα έχει πεποίθηση στον Θεό. Αυτός βλέπει με ευμένεια τους ευθείς. Οι μεν άνθρωποι βλέπουν όσα φαίνονται, ο Θεός όμως βλέπει όσα κρύβονται.

Ο προφήτης λέει: «Ετοιμάσατε την οδό Κυρίου, κάνετε ευθείς τους δρόμους του»· και δρόμοι μεν του Θεού είναι οι ψυχές των ανθρώπων, είναι δε ευθείες όταν ομολογούν την άγνοιά τους και την απαιδευσία και την αγριότητα - και γι' αυτό την ευκολία τους να αμαρτάνουν -, το να μη ζουν με υποκρισία, ούτε άλλο να έχουν στο νου και άλλο να δείχνουν ότι θέλουν, ώστε να καρπώνονται την τιμή από τους ανθρώπους μάλλον παρά απ' τον Θεό. Γιατί αυτή την ψυχή ο Θεός, ο οποίος εξετάζει τις καρδιές, την απεχθάνεται, γιατί ανήκει στη μερίδα του διαβόλου. Διότι εκείνος ενώ είναι εχθρός υποκρίνεται τον φίλο, και ενώ είναι σκότος υποκρίνεται το φως. Επειδή λοιπόν στον Θεό υπάρχει η σωτηρία, ας προετοιμάζει καθένας τον εαυτό του να καταστεί άξιος του ελέους του Θεού και

ας γίνει ευθύς. Γιατί ο ευθύς είναι αληθινός, ο αληθινός είναι ταπεινός, ο ταπεινός μόνο είναι άξιος του ελέους. Διότι εκείνος που δεν είναι ευθύς, επειδή δεν είναι αληθινός, δεν μπορεί να ελεηθεί από τον Θεό που είναι η αλήθεια.

Κάνεις λοιπόν εάν δεν γίνει προηγουμένως ευθύς, ας μην πιέζει τον Θεό να τον ελεήσει· διότι είναι αδύνατον ο Θεός να ενωθεί με διεστραμμένη ψυχή, αφού έλεος του Θεού είναι αυτό, το να γίνουμε μέτοχοι της αγιότητας του Θεού. Εάν όμως κάποιος τον οποίο νικά ο πονηρός, ο εξουσιαστής της κακίας, δεν έχει δύναμη να γίνει ευθύς, ας βιάσει τη θεία αγαθότητα να του δοθεί η δύναμη να γίνει πρώτα ευθύς, ώστε ως ευθύς να αξιωθεί το μέγα έλεος, δηλαδή να μετάσχει στην αγιότητα του Θεού, η οποία είναι πλήρης έχθρα ανάμεσα στον αγιασμένο και σε κάθε αμαρτία. Γιατί όποιος αγαπά τον Θεό, αγαπά και όσα αρέσουν στον Θεό, ενώ όσα δεν είναι αρεστά στον Θεό, είναι κατ' ανάγκη αρεστά στον διάβολο· γιατί όποιος δεν είναι ευθύς, είναι φίλος του διαβόλου.

Όπως λοιπόν δεν μπορούν να σωθούν αυτοί που έπραξαν τα κακά και αυτοί που δεν έπραξαν τα καλά, έτσι ούτε αυτοί που έπραξαν τα καλά έχουν εύλογη αίτια για να σωθούν γιατί έπραξαν αυτό το οποίο ώφειλαν να πράξουν, όπως ακριβώς και κάθε δούλος κάνει αυτό που οφείλει, για να μη δαρεί. Και αν σ' αυτόν το δούλο ο κύριος του δίνει χάρη, του την δίνει εξαιτίας της προσωπικής του αγαθότητας. Εάν όμως πολλές φορές δείξει υπερηφάνεια και πει ότι «είμαι καλός δούλος», τότε λοιπόν και θα δαρεί, και θα μάθει ότι δεν έκανε παραπάνω από αυτό που ώφειλε. Επομένως εάν θέλει να του προσφέρει χάρη ο κύριός του, πρέπει να ταπεινώνεται και να λέει ότι έκανα αυτό που όφειλα να κάνω· κι αν δεν το έκανα, θα με τιμωρούσε. Αλλά αυτό μεν θα ήταν καλό, εάν κάθε ένας από τους ανθρώπους που ήθελε, μπορούσε και να κάνει το θέλημα του Θεού· γιατί συμβαίνει μερικές φορές ο κάθε ευσεβής να μη μπορεί να πράξει αυτό το οποίο θέλει, αλλά να πράττει αυτό το οποίο μισεί, γιατί επιτίθεται εναντίον του το σαρκικό θέλημα και φρόνημα.

Πώς λοιπόν, θα ρωτήσει κάποιος, σώζονται όσοι σώζονται; Το να σωθεί κάνεις δεν είναι αποτέλεσμα φυσικής ακολουθίας, γιατί κανείς από τους ανθρώπους δεν κατάφερε ποτέ ως τώρα να σωθεί με τις δικές του δυνάμεις. Ο Θεός λέει: «Εκτός από μένα δεν υπάρχει άλλος σωτήρας· όλοι δε αμάρτησαν και στερούνται της θείας δόξης»· και πώς είναι δυνατόν αυτοί να σωθούν; Τώρα όμως μύριες μυριάδες και χίλιες χιλιάδες αμαρτωλοί μέσα σε μια μέρα, εάν επιστρέψουν στο Χριστό και έχουν κοινωνία μαζί του, αμέσως αγιάζονται, και γνωρίζουν τον αγιασμό, με τον οποίο σώζονται· διότι νιώθουν τους εαυτούς τους να βρίσκονται μαζί με εκείνη την υπερούσια θεότητα. Διότι ο Χριστός γίνεται για καθέναν που πιστεύει σ' αυτόν, δύναμη φρονήσεως, ισχύς γνώσεως, σθένος σοφίας, δύναμη δικαιοσύνης, αγάπης Θεού και ανθρώπων, θεμέλιο κάθε ιερής εντολής και

ενέργεια θείου θελήματος· φυσική και εν γνώσει αποστροφή και μίσος κάθε κακίας, αμαρτίας, ηδονής και πονηρίας- διότι ο Χριστός είναι η ελπίδα μας και η ειρήνη μας, και χωρίς Χριστό όχι μόνο δεν είναι δυνατόν να κάνουμε τίποτε, αλλά όλοι μένουν αποξενωμένοι από τον Θεό. Αυτό μόνο ζητάει ο Χριστός από όποιον πιστεύει σ' αυτόν, το να αφιερώσει τον εαυτό του σ' αυτόν, διότι εν Αύτω, και όχι με τον εαυτό του θα μπορέσει να σωθεί.

Και αυτό μόνον είναι ο χριστιανός, το να πιστεύει μόνον στο Χριστό, διότι με το Χριστό διορθώνεται και η ψυχή και το σώμα. Κι όταν τα πράγματα ακολουθούν την πίστη με επίγνωση, γεννιέται η αγάπη προς το Χριστό. Γιατί όποιος ευεργετείται παρακινούμενος, χωρίς να το θέλει, από την ευεργεσία αγαπά τον ευεργέτη· κατόπιν προκόποντας στην αγάπη του ευεργέτη, βρίσκει όλον τον ευεργέτη μέσα του, να τον εμπιστεύεται, επειδή τον αγάπησε. Αυτό όμως που από την αρχή πέτυχε ο διάβολος, αυτό και μετά την πτώση μας προσπαθεί να πετύχει με αυτούς που καλούνται σε επάνοδο, λέγοντας πάντοτε σε κάθε ψυχή, ότι «δεν υπάρχει σωτηρία για σένα απ' τον Θεό σου», και αλίμονο σε όποιον πειστεί. Γιατί επείγεται να απομονώσει το νου από την κοινωνία με τον Θεό, ώστε ως λύκος άγριος να τον κατασπαράξει σαν αρνάκι. Γι' αυτό πρέπει ο νους πάντοτε να προσβλέπει στον Θεό, απ' όπου θα έρθει η βοήθειά του και με τη συνεχή ενατένιση προς αυτόν να περιλαμφθεί με τις νοητές ακτίνες και να αλλοιωθεί, έως ότου αποκτήσει το αναλλοίωτο. Ώστε μετά την αλλοίωση να γίνει άρχοντας όλης της γης, και να μην τολμά καμιά γήινη επιθυμία να του επιτεθεί, αλλά να τον φοβούνται και να τον τρέμουν όλα τα γήινα, όχι για τον εαυτό του αλλά χάρη στον φοβερό Θεό και στα Χερουβίμ που είναι μαζί του, έτσι ώστε να μην είναι πλέον δυνατόν να αποχωριστεί ή να απομακρυνθεί από τον Θεό.

πηγή: Αγ. Συμεών του Νέου Θεολόγου, «Αλφαβητικά κεφάλαια», εκδ. Ι. Μ. Σταυρονικήτα -Αγ. Όρος, σ.13-21

<http://bit.ly/18cUQGL>